

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ТА ЇЇ СТАН ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ПЛАВЦІВ ВИЩОЇ КАТЕГОРІЇ

Мірошниченко К. М., студентка 5-го курсу спеціальності «017 Фізична культура і спорт», Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Жара Г. І., доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри біологічних основ фізичного виховання, здоров'я і спорту, Національний університет «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка

Постановка проблеми. Актуальним питанням спортивного плавання, як і для багатьох інших видів спорту, залишається матеріально-технічна база для підготовки спортсменів. Сучасне матеріально-технічне забезпечення є показником розвитку фізичної культури та спорту в країні, а також необхідною умовою для підготовки спортсменів будь-якої категорії. На сьогодні в Україні спостерігається занепад спорту, зокрема, спортивного плавання, помітно наявний спад досягнення результатів окремих спортсменів та збірних команд в цілому, а однією з причин зниження показників розвитку спорту, у тому числі і плавання в країні є незадовільний стан матеріально-технічного обладнання та відсутність сучасних баз для підготовки спортсменів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. В. М. Платонов, український вчений у сфері спортивної науки, досліджував у своїх працях матеріально-технічну складову процесу підготовки і змагань з плавання. Велику увагу автор приділив причинам, які впливали на тренувальний процес спортсменів та комерціалізацію спортивного плавання, а також взаємозв'язку цього процесу з професійним спортом [3, с. 9–12]. Професор, доктор наук з фізичного виховання і спорту В. М. Костюкевич також приділив свою увагу таким нагальним питанням у спорті, як матеріальна база та причинно-наслідкові зв'язки її стану з результативними показниками спортсменів нашої збірної. Досліджувані причини мали вплив на багато положень спортивного тренування і особливо системи багаторічної і річної підготовки, співвідношення різних тренувальних засобів, поєднання тренувальної та змагальної діяльності.

Мета статті. Дослідити нинішній стан матеріально-технічної бази плавців в Україні та важливість її оновлення й удосконалення для здобуття високих досягнень у спортивному плаванні.

Виклад основного матеріалу. Досліджуючи такий олімпійський вид спорту як плавання, отримано дані про негативний результат та вкрай неналежні умови для підготовки спортсменів. У країні в часи створення сучасної незалежної держави, коли була приділена належна увага спорту, було

побудовано велику кількість басейнів, стадіонів та інших спортивних споруд, але після цього майже нічого не змінилося в плані підтримки наявних баз або хоча б якого-небудь поліпшення умов для підготовки кваліфікованих плавців [5, с. 31]. Стан спортивних баз, матеріально-технічного обладнання погіршується щороку та є незадовільним. У деяких регіонах взагалі відсутні басейни, а там, де вони є, зазвичай фінансування не виділяється належним чином та є недостатнім для їх відновлення, реконструкції та підтримки їх задовільного стану [4, с. 193–195].

Фінансування спорту здійснюється за кошти державного бюджету (ДЮСШ, СДЮШОР, фізкультурно-спортивні коледжі, спеціалізовані заклади вищої освіти); за кошти відомчих організацій (розвиток дитячо-юнацького спорту); вступні внески (індивідуальні і колективні); дотації державних органів утримання та експлуатація спортивних споруд, у тому числі «енергоємних» (плавальні басейни, штучні ковзанки, криті манежі); спонсорські внески (індивідуальні, збірні і клубні команди); прибутки від комерційної діяльності спортивних організацій; особисті кошти громадян [2, с. 103–105].

З активним впровадженням ринкових відносин, значення і обсяг спонсорських внесків у розвиток фізичної культури і спорту зростає, що і підтримує функціонування деяких спортивних комплексів та команд.

Наприклад, якщо розглядати найкращі в країні бази для підготовки плавців, які завжди на виду, постійно використовуються для проведення регіональних та всеукраїнських змагань, зокрема, такі комплекси, як «Акварена» у м. Харків, «Метеор» у м. Дніпропетровськ, можемо спостерігати, що такі зразкові та великі комплекси є одиничними в нашій країні, їх діяльність фінансується здебільшого комерційною діяльністю, і на фінансування Федерації плавання України можуть розраховувати виключно плавці вищої кваліфікації.

У більшості міст спортивні комплекси взагалі відсутні, в більш-менш великих містах є плавальні басейни довжиною 25 м або 50 м, але, як показує практика, вони або не задовольняють вимоги проведення чемпіонатів України, або взагалі являються комерційною власністю, що спричиняє великі затрати та унеможливорює користування ними в цілях спорту.

Якщо досліджувати технічне забезпечення плавців, то в Україні майже відсутнє сучасне обладнання для проведення тренувань з використанням новітніх пристроїв, що має вагомий вплив на якість підготовки спортсменів. Для забезпечення проведення змагань на належному рівні організації є відповідні цифрові пристрої, але вони наявні в обмеженій кількості та знаходяться лише в деяких регіонах.

Сучасне матеріально-технічне забезпечення тренувань з плавання є вкрай необхідним. Умови підготовки найсильніших плавців Європи перевершують наші за всіма параметрами.

У світі активно використовують різноманітні технічні, інформаційно-інтелектуальні, цифрові технології, що надають можливість модифікувати індивідуальну техніку плавця, оптимальну для його антропометричних,

гідродинамічних, силових та інших індивідуальних можливостей. Існують різноманітні тренажерні пристрої, гідро-канал з автоматичною системою реєстрації фізіологічних, біохімічних і біомеханічних параметрів, сучасні гідрокостюми (типу «Arena Carbon»), барокамери, сучасні комплекси прецизійної відеореєстрації, створення фізичних і комп'ютерних моделей рухів, тривимірний відеозапис тощо [1, с. 45].

У зв'язку з повномасштабним вторгненням в Україну 70 % плавальних басейнів взагалі призупинили свою роботу, 5 % припинили свою діяльність і виставлені на продаж, ще 10 % пошкоджені або повністю зруйновані, і наразі в Україні лише 15 % басейнів частково функціонують.

Збірні команди України за можливості, в неповному складі тренуються за кордоном, хтось знайшов спортивний клуб в іншій країні та буде представляти тепер іншу команду і країну, а дехто залишився без змоги здійснювати повноцінний тренувальний процес.

У зв'язку з недостатньою увагою до спорту в останні роки прослідковувалась тенденція виїзду наших спортсменів на збори та тренування за кордон, де є сучасні бази підготовки спортсменів вищої кваліфікації, також помітний був посилений інтерес до різних плавальних шкіл світу з бажанням перейняти іноземний досвід тренувань [5, с. 35-37].

Висновки та перспективи подальших досліджень. Отже, матеріально-технічна база для підготовки плавців здебільшого повною мірою розвинена у великих містах, в інших навіть за наявності знаходиться в занедбаному стані або відсутня.

Сучасні інформаційні технології в український спорт ще не внесли свої корективи, наразі модернізовані бази підготовки в країні відсутні, а інформаційно-інтелектуальні технології ще не втілюються у практику.

Шляхом дослідження та аналізу стану матеріально-технічної бази плавців можемо зробити висновок, що існує нагальна потреба у побудові, реконструкції та модернізації спортивних-комплексів, зокрема плавальних басейнів, що відповідають європейським та світовим вимогам, задля створення та покращення тренувальних та змагальних умов плавців, адаптації спортсменів до світових стандартів змагальної арени.

Результати подальших досліджень можна буде використати для пошуку шляхів вирішення проблем з матеріально-технічною базою та ефективної підготовки плавців різних категорій задля забезпечення конкурентоспроможності національної збірної з плавання, покращення тренувальних умов спортсменів, збільшення кількості плавців вищої категорії, що потенційно підвищить можливість здобуття найвищих нагород.

Список використаних джерел:

1. Крутоголова Ю. Д., Приймак М. М. Актуальні проблеми підготовки кваліфікованих плавців. *Актуальні проблеми підготовки спортсменів*: зб. мат. XIV Міжн. студ. наук. конф. «Спорт та сучасне суспільство», Київ: НУФВСУ, 2021. С. 44–47.

2. Нікітенко С. В. Особливості фінансування фізичної культури та спорту в Україні. *Держава та регіони: державне управління*. 2016. №1 (53). С. 103–106.

3. Платонов В. М. Спортивне плавання: шлях до успіху / пер. з англ. І. Андрієв. Київ : Олімпійська література, 2011. 480 с.

4. Рябіна С. Фінансування українського спорту. *Європейські та вітчизняні вектори фізичної культури і спорту*: зб. матеріалів I міжн. наук.-практ. конф. до дня заснування хортингу «хортинг – національний бренд України у світі: олімпійська перспектива» (м. Київ, 22-23 березня 2018 р.). Київ, 2018. С. 192–195.

5. Фізичне виховання. Формування спеціальних умінь та навичок в процесі навчання плаванню: методичні рекомендації до вивчення дисципліни / за ред. І. Ю. Карпюк. Київ : НТУУ «КПІ», 2012. 70 с.

ВИКОРИСТАННЯ ОЗДОРОВЧИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Мірошниченко К. В., студентка 2-го курсу спеціальності «Дошкільна освіта», Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка
Титаренко С. А., кандидат педагогічних наук, доцент, Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка

Постановка проблеми. Оздоровчі технології – це сукупність форм, методів повсякденної роботи, яка передбачає пришвидшення адаптації дітей до умов закладу дошкільної освіти, створення таких умов перебування дітей в ЗДО, в яких буде зміцнюватись їхнє здоров'я. Для здійснення оздоровлення та загартовування дошкільників широко використовуються оздоровчі сили природи (повітря, сонце, вода).

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Спеціальними дослідженнями ефективності загартовувальних процедур займались Н. Денисенко, Е. Вільчковський, М. Єфименко, Н. Кравчук, В. Маринич, Г. Юрко та ін. Учені О. Богініч, Н. Левінець, Ж. Петрова вважають, що для нормальної роботи всього організму, як системи, в закладах дошкільної освіти щодня потрібно використовувати різноманітні оздоровчі технології.

Метою статті є визначення основних напрямів використання різноманітних оздоровчих технологій в ЗДО для покращення сприйняття, вивчення та подальшого їх впровадження майбутніми вихователями.

Виклад основного матеріалу. Головною метою виховання в дошкільному періоді є сприяння гармонійному розвитку дитини. Окремі